

L I N G O
E N G L I S H

LÄRARHANDLEDNING

NA
FÖRLAG

INLEDNING

Engelska ord blir lättare att förstå och använda när eleverna får möta dem många gånger och på olika sätt. I **Word Play** arbetar eleverna därför med ord genom korsord, ordsökningar, meningar och bokstavspussel. De får läsa orden, skriva dem, känna igen dem och fundera över vad de betyder.

Tanken är att ge mycket ordträning i en form som känns tydlig och lekfull. Eleverna behöver inte kunna alla ord från början. De kan använda temat, instruktionen och ledtrådarna på sidan för att komma vidare

Många möten med engelska ord

Nya ord blir lättare att komma ihåg när eleven får möta dem flera gånger. Eleven behöver se ordet igen, använda det och koppla det till ett sammanhang.

I Word Play återkommer därför samma typer av övningar genom hela boken. Arbetsformen känns igen, men orden förändras. Eleven kan till exempel lösa ett korsord om vänskap i ett block och senare ett korsord om djur eller äventyr. På så sätt kan mer uppmärksamhet läggas på orden när eleven redan vet hur uppgiften fungerar.

Boken är uppdelad i fyra block med olika teman: *Friends and feelings*, *Mysteries and strange days*, *Nature, animals and our planet* och *Adventure, fantasy and fun*.

Ordlekar med ett tydligt syfte

Lekfulla uppgifter kan ge eleverna en naturlig anledning att titta noga på ord. I ett korsord måste ordet både passa ledtråden och få rätt antal bokstäver. I en Scramble behöver alla bokstäver hamna på rätt plats. I en Wordsearch behöver eleven känna igen ordet bland många andra bokstäver.

De olika övningarna tränar därför lite olika saker:

Crossword kopplar svenska ord till engelska ord och tränar stavning.

Word Fit låter eleven välja ord utifrån betydelsen i en mening.

Scramble riktar uppmärksamheten mot bokstäverna och hur ordet är uppbyggt.

Wordsearch tränar igenkänning av engelska ord.

Odd one out låter eleven jämföra ord och fundera över vilka som hör ihop.

Samma fem arbetsformer återkommer i boken, vilket ger både repetition och variation.

Från att känna igen till att använda

Att känna igen ett ord är ett viktigt första steg, men eleverna behöver också få möjlighet att själva använda orden.

Därför är det bra att ibland stanna upp efter en övning. Låt eleverna säga några av orden högt, förklara vad de betyder eller använda dem i en enkel mening. Två elever kan jämföra sina svar och prata om ord som de var osäkra på.

Det behöver inte ta lång tid. Några minuters gemensamt arbete kan göra att orden får ett tydligare sammanhang och blir lättare att komma ihåg.

Eleverna kan arbeta på olika sätt

Word Play är gjord för att vara enkel att komma in i. Eleverna kan arbeta själva, tillsammans med en kamrat eller gemensamt i klassen. Om ett tema är nytt kan läraren börja med att prata kort om några av orden innan eleverna arbetar vidare på egen hand.

Alla elever behöver inte arbeta lika snabbt. Någon kan behöva hjälp med betydelsen av några ord, medan en annan elev kan gå vidare och använda orden i egna meningar eller ledtrådar.

Läraren hjälper orden att återkomma

Arbetsboken ger många tillfällen att möta engelska ord, men läraren kan enkelt förstärka träningen. Det kan räcka att skriva några ord på tavlan, återkomma till ett ord från förra lektionen eller låta eleverna använda ett par ord muntligt.

I slutet av varje block finns en **Word Play check-out**. Där får eleven se tillbaka på vad hen har tränat och använda några av blockets ord i en avslutande uppgift. Det ger både eleven och läraren en enkel bild av vad som har blivit bekant och vilka ord som kan behöva återkomma.

Målet med Word Play är inte att eleverna ska lära sig långa ordlistor utantill. Målet är att de ska få många möten med engelska ord och steg för steg bli säkrare på att **känna igen, förstå, skriva och använda dem**.

SÅ ÄR WORD PLAY UPPBYGGT

Word Play är uppdelad i fyra block. Varje block har ett eget tema, men samma typer av övningar återkommer. Det gör att eleverna känner igen arbetsformen samtidigt som de möter nya ord och nya sammanhang.

De fyra blocken är:

Block 1: Friends and feelings

– vänskap, känslor och vardagliga situationer.

Block 2: Mysteries and strange days

– mysterier, ledtrådar och märkliga händelser.

Block 3: Nature, animals and our planet

– djur, natur, väder och miljö.

Block 4: Adventure, fantasy and fun

– äventyr, magi, fantasifigurer och lekfulla teman.

Samma struktur i varje block

Varje block följer i stort sett samma upplägg. Det börjar med en kort presentation av temat och vad eleverna kommer att träna på. Därefter följer en rad övningar med de återkommande arbetsformerna **Crossword**, **Word Fit**, **Scramble** och **Wordsearch**.

Mot slutet av blocket kommer **Odd one out**, där eleverna jämför ord och funderar över vilka som hör ihop. Blocket avslutas med **Word Play check-out**, där eleven ser tillbaka på vad hen har arbetat med och använder några av orden i en sista uppgift.

Återkommande övningar

De fyra vanligaste övningstyperna återkommer flera gånger i varje block. Det ger eleverna möjlighet att träna många ord utan att behöva sätta sig in i en helt ny arbetsform varje gång.

Crossword

Eleven får svenska ledtrådar och skriver motsvarande engelska ord i ett korsord.

Word Fit

Eleven väljer ett ord eller uttryck som passar i en mening.

Scramble

Eleven sätter bokstäver i rätt ordning och bygger engelska ord.

Wordsearch

Eleven letar efter engelska ord i ett bokstavsruknät.

De återkommande formerna gör det lättare för eleverna att komma i gång. När de vet hur en uppgift fungerar kan de lägga mer uppmärksamhet på själva orden.

Odd one out samlar orden

I slutet av varje block finns en **Odd one out**. Där får eleven jämföra fyra ord och hitta det ord som inte hör ihop med de andra.

Det viktiga är inte bara att hitta rätt ord. Eleven får också förklara varför det skiljer sig från de andra. På så sätt tränas både ordförståelse och förmågan att se samband mellan ord. I slutet får

Word Play check-out avslutar blocket

Varje block avslutas med en **Word Play check-out**. Där får eleven fundera över vad hen kan efter arbetet med blocket.

Eleven får bland annat ta ställning till om hen kan förstå ord från temat, hitta ord i en Wordsearch, bygga ord av omkastade bokstäver och lösa korsord med svenska ledtrådar. Sist finns en kort uppgift där eleven använder några av blockets ord i en egen mening. eleven även skapa en egen uppgift.

Check-uten kan användas som en enkel avslutning på blocket. Den ger eleven möjlighet att se vad som har blivit lättare och hjälper läraren att upptäcka vilka ord eller arbetsformer som kan behöva återkomma.

Läraren väljer tempo

Boken kan användas en sida i taget, men alla elever behöver inte arbeta i samma takt. En sida kan göras under ett kort pass, medan en annan kan få ta längre tid och följas av samtal, muntliga övningar eller skrivande.

Den tydliga strukturen gör att Word Play fungerar både för enskilt arbete, arbete i par och gemensamma genomgångar. Läraren kan därför anpassa hur mycket stöd eleverna behöver utan att ändra själva arbetsformen.

SÅ FUNGERAR ÖVNINGARNA

I Word Play återkommer samma typer av övningar genom hela boken. Elevenna känner därför snart igen hur de ska arbeta, även när temat och orden är nya.

Övningarna tränar orden på olika sätt. I vissa uppgifter går eleven från svenska till engelska. I andra behöver eleven förstå vilket ord som passar i en mening, känna igen ett ord bland många bokstäver eller bygga ett ord av bokstäver som ligger i fel ordning.

Crossword

I Crossword får eleven svenska ord som ledtrådar och skriver motsvarande engelska ord i ett korsord. I övningen Being a good friend möter eleven till exempel svenska ord som snäll, lyssna, rättvis och hjälpa och behöver hitta de engelska orden.

Korsorden tränar både ordförråd och stavning. Eleven behöver komma på vilket engelskt ord som passar och samtidigt kontrollera att antalet bokstäver stämmer med rutorna och de korsande orden.

Så kan läraren stötta:

Låt elevenna börja med de ord de redan känner igen. Om ett ord är svårt kan de gå vidare och återvända till det när fler bokstäver har kommit på plats. Efteråt kan några av orden samlas på tavlan och läsas gemensamt.

Word Fit

I Word Fit finns ord och uttryck i en word box. Eleven läser en mening och väljer det ord som passar bäst.

Här räcker det inte alltid att känna igen ordet. Eleven behöver också förstå meningen. I Kind words ska eleven till exempel välja mellan ord som welcome, honest, helpful och friendly utifrån olika vardagliga situationer.

Word Fit tränar därför orden i ett sammanhang. Eleven får se hur orden används och behöver fundera över betydelsen innan svaret skrivs.

Så kan läraren stötta:

Läs någon mening tillsammans innan elevenna börjar. Fråga vad i meningen som hjälper dem att välja ord. Om flera ord verkar möjliga kan elevenna jämföra alternativen och förklara varför ett ord passar bättre än ett annat.

Scramble

I Scramble har bokstäverna i orden hamnat i fel ordning. Eleven ska sätta ihop dem till rätt engelskt ord. Några markerade bokstäver används sedan för att bilda ett eller flera avslutande ord.

Här behöver eleven titta noga på vilka bokstäver som finns med och fundera över vilka engelska ord som passar temat. Uppgiften tränar därför både igenkänning och stavning.

Så kan läraren stötta:

Påminn elevenna om att använda alla bokstäver. De kan också börja med att leta efter vanliga bokstavsgupper eller delar av ett ord som de känner igen. När ordet är klart är det bra att läsa det en gång till och kontrollera att alla bokstäver finns med.

Wordsearch

I Wordsearch letar eleven efter givna engelska ord i ett bokstavsruknät. Orden kan ligga vågrätt, lodrätt eller diagonalt, men inte baklänges.

Eleven har orden framför sig och behöver känna igen deras form i ruknätet. Det ger extra möten med orden och tränar noggrannhet.

Så kan läraren stötta

Låt eleverna läsa igenom ordlistan innan de börjar leta. När ett ord är hittat kan eleven stryka det i listan eller säga det högt för en kamrat. Efter övningen kan några av orden användas i enkla meningar eller sorteras i mindre grupper.

Odd one out

I Odd one out står fyra ord på varje rad. Tre av orden hör ihop och ett skiljer sig från de andra. Eleven ska ringa in ordet som inte passar och skriva varför.

I Block 1 möter eleven till exempel raden happy – lonely – excited – cheerful. Eleven behöver då fundera över ordens betydelser och hitta ett sätt att förklara sitt val.

Här ligger fokus mer på förståelse än på att hitta en enda bokstav eller stavning. Eleven jämför ord, ser samband och sätter ord på sitt resonemang.

I slutet får eleven också göra en egen Odd one out med tre ord som hör ihop och ett som inte gör det.

Så kan läraren stötta

Låt gärna eleverna jämföra sina svar i par. Det viktiga är inte bara vilket ord de väljer utan att de kan förklara hur de tänker. I vissa fall kan det finnas mer än ett rimligt sätt att gruppera orden, om eleven kan motivera sitt val.

Övningarna kan följas upp enkelt

En sida i Word Play behöver inte avslutas när alla rutor är ifyllda. En mycket kort uppföljning kan hjälpa eleverna att möta orden en gång till.

Läraren kan till exempel be eleverna att:

- läsa tre av orden högt
- välja ett nytt ord och förklara vad det betyder
- använda ett ord i en egen mening
- jämföra två ord
- välja två eller tre ord som de vill komma ihåg
- förklara för en kamrat hur de löste en uppgift

Det behöver bara ta några minuter. Målet är att låta orden återkomma och ge eleverna fler tillfällen att **känna igen, förstå, skriva och använda dem.**

FRÅN ORDLEK TILL SPRÅKARBETE

Övningarna i Word Play ger eleverna många möten med engelska ord. De läser, skriver, känner igen och jämför ord inom olika teman. För att orden ska bli ännu mer användbara kan läraren ibland låta arbetet fortsätta en liten stund efter själva övningen.

Det behöver inte vara avancerat. Några korta frågor, ett samtal i par eller en enkel mening kan räcka för att flytta orden från arbetsboken till elevernas eget språk.

Prata om orden före arbetet

Om temat är nytt kan det vara bra att börja med några av orden tillsammans. Eleverna kan titta på rubriken, fundera över vilka ord de redan känner och prata kort om vad temat handlar om.

Boken är gjord för att eleverna ska kunna arbeta själva, med en kompis eller tillsammans med klassen. Den uppmuntrar också till att prata om orden innan arbetet börjar, särskilt när temat är nytt.

Läraren kan till exempel fråga:

- Vilka ord känner ni igen?
- Vilka ord hör ihop?
- Vilka ord tror ni kommer att finnas i den här övningen?
- Finns det något ord som någon kan förklara?

En kort start gör att fler elever får något att utgå från när de börjar arbeta.

Låt eleverna säga och använda orden

När en övning är klar kan eleverna använda några av orden muntligt. Det kan vara så enkelt som att läsa tre ord högt, säga vad de betyder eller använda ett ord i en kort mening.

Efter en sida om känslor kan eleverna till exempel välja ett ord och säga:

I feel happy today.

Efter ett tema om natur kan de välja ett ord och säga:

The fox lives in the forest.

Meningarna behöver inte vara långa. Det viktiga är att eleven får använda ordet i ett sammanhang.

Det ligger också nära hur boken avslutar varje block. I Word Play check-out får eleven välja tre ord från blocket och använda dem i en egen mening.

Jämför ord

Många av orden i Word Play går att jämföra och sortera.

Eleverna kan till exempel fundera över:

- Vilka ord handlar om samma sak?
- Vilka ord är personer?
- Vilka ord är platser?
- Vilka ord beskriver en känsla?
- Vilka ord är saker man kan göra?
- Vilka två ord passar särskilt bra tillsammans?

Den här typen av arbete finns redan tydligt i **Odd one out**, där eleverna ska hitta ordet som inte hör ihop med de andra och förklara varför.

Läraren kan använda samma tanke även med ord från andra sidor.

Återkom till ord från tidigare sidor

Orden behöver inte lämnas när sidan är klar. Några ord kan tas upp igen vid nästa lektion eller senare under blocket.

Det kan göras mycket enkelt:

- skriv tre gamla ord på tavlan
- fråga vad de betyder
- låt eleverna använda ett av orden i en mening
- blanda gamla och nya ord och låt eleverna sortera dem
- be eleverna hitta ett ord från en tidigare sida som passar dagens tema

På så sätt får eleverna möta orden igen utan att göra om samma uppgift.

Använd teman som stöd

Varje block i Word Play har ett tydligt tema. Det gör det lätt att samla ord som hör ihop.

I **Friends and feelings** arbetar eleverna med vänskap, känslor och vardag. I **Mysteries and strange days** möter de ord om mysterier och ledtrådar. De senare blocken handlar om natur, djur, äventyr och fantasi.

Läraren kan använda temat för enkla muntliga eller skriftliga aktiviteter. Eleverna kan till exempel:

- välja fem viktiga ord från temat
- göra en gemensam ordlista
- skriva en kort mening med två av orden
- beskriva ett ord utan att säga själva ordet
- välja sina tre favoritord från sidan

Låt eleverna skapa själva

När eleverna känner igen arbetsformerna kan de också få göra små egna ordlekar.

Efter **Odd one out** får eleverna redan skapa en egen rad med tre ord som hör ihop och ett som inte gör det.

Samma tanke kan användas i andra övningar. Eleverna kan till exempel:

- skriva en egen mening där ett av blockets ord saknas
- blanda bokstäverna i ett ord och låta en kamrat lösa det
- välja fyra ord och låta en kamrat sortera dem
- skriva en enkel ledtråd till ett ord

Det behöver inte bli en stor uppgift. En eller två egna frågor räcker.

Håll uppföljningen enkel

Word Play ska fortfarande kännas lätt att arbeta med. Varje sida behöver därför inte följas av en längre genomgång.

Ibland räcker det att avsluta med en fråga:

Vilket ord vill du komma ihåg från idag?

Eller:

Vilket ord var nytt för dig?

På så sätt blir ordleken en väg vidare till mer engelska, utan att det lekfulla och enkla arbetssättet försvinner.

PRAKTISKA LEKTIONSUPPLÄGG

Word Play kan användas på många olika sätt. En sida kan fungera som ett kort ordpass, som en del av en längre engelskalektion eller som start för muntligt eller skriftligt arbete.

Eftersom samma övningstyper återkommer genom hela boken blir eleverna snabbt bekanta med arbetsgången. De kan därför ofta arbeta ganska självständigt när läraren först har visat vad uppgiften går ut på.

Tiderna nedan är ungefärliga. Anpassa efter gruppen, övningen och hur mycket stöd eleverna behöver.

Det här upplägget passar särskilt bra för **Wordsearch**, **Scramble** och **Crossword**.

Det här fungerar bra för alla övningstyper i boken.

Det här upplägget passar särskilt bra när läraren vill gå vidare från själva ordleken till att eleverna använder orden mer aktivt.

Ett enkelt upplägg för olika övningar

Olika övningstyper passar bra för olika sätt att följa upp.

Crossword: Låt eleverna jämföra vilka ord de kom på först och vilka som var svårast. Välj sedan några ord och använd dem i enkla meningar.

Word Fit: Låt eleverna läsa några av de färdiga meningarna högt. Prata kort om varför just det valda ordet passar.

Scramble: Låt eleverna skriva två av de färdiga orden utan att titta. Kontrollera sedan stavningen tillsammans.

Wordsearch: Låt eleverna välja fyra hittade ord och sortera dem på något sätt, till exempel personer, saker, platser eller handlingar.

Odd one out: Låt eleverna arbeta i par och förklara sina val för varandra. Fokus ligger på att kunna säga varför ett ord skiljer sig från de andra.

Kort ordpass – 10 till 15 minuter

Det korta passet passar bra när eleverna redan känner igen övningstypen. Välj en sida eller en tydligt avgränsad del av en sida.

Tid	Arbetsgång	Praktiskt genomförande
2 min	Start	Läs rubriken tillsammans. Lyft två eller tre ord som kan vara nya.
7–9 min	Arbeta	Eleverna arbetar själva eller i par med uppgiften.
2–3 min	Kontroll	Gå igenom några svar tillsammans.
1 min	Avslutning	Låt eleverna välja ett ord de vill komma ihåg.

Vanligt arbetspass – 25 till 30 minuter

Det här upplägget ger tid både för arbete i boken och för en kort gemensam uppföljning.

Tid	Arbetsgång	Praktiskt genomförande
5 min	Gemensam start	Prata kort om temat och läs några av orden tillsammans. Visa hur den första uppgiften kan lösas.
12–15 min	Arbete i boken	Eleverna arbetar själva eller tillsammans med en kamrat.
5 min	Jämför	Eleverna jämför några svar i par.
3–5 min	Avslutning	Samla några ord på tavlan och låt eleverna använda ett av dem muntligt eller i en mening.

Längre arbetspass – 40 till 45 minuter

Ett längre pass passar när arbetet i Word Play ska följas av mer muntlig eller skriftlig engelska.

Tid	Arbetsgång	Praktiskt genomförande
5 min	Start	Presentera temat och ta upp några viktiga ord.
15 min	Arbete i boken	Eleverna arbetar med en sida eller en avgränsad del.
5 min	Kontroll	Jämför svar och reda ut ord som varit svåra.
10–15 min	Använd orden	Eleverna använder några av orden i meningar, frågor, ledtrådar eller en kort muntlig aktivitet.
5 min	Avslutning	Samla ord som eleverna vill komma ihåg eller behöver möta igen.

Om tiden är knapp

Det är bättre att göra en del av sidan ordentligt än att skynda igenom hela uppgiften.

Om tiden inte räcker kan läraren:

- bestämma i förväg hur långt eleverna ska arbeta
- välja ut några ord som alla ska hinna
- hoppa över en gemensam genomgång av alla svar
- spara den muntliga uppföljningen till nästa lektion

Nästa pass kan börja med två eller tre ord från den föregående sidan. På så sätt blir det naturligt att repetera.

När elever arbetar i olika takt

Alla elever behöver inte göra exakt lika mycket.

Bestäm gärna en **gemensam grunduppgift** som alla ska göra. Elever som blir klara tidigare kan sedan få en enkel fortsättningsuppgift, till exempel:

- skriva en mening med två av orden
- välja tre ord och förklara dem för en kamrat
- göra en egen Scramble
- skapa en egen Odd one out
- hitta fler engelska ord som passar temat

På så sätt kan hela klassen arbeta med samma sida även om eleverna behöver olika mycket tid.

ANPASSA FÖR OLIKA ELEVER

Elever kan arbeta med samma sida även om de behöver olika mycket stöd. Anpassa i första hand **hur många ord eleven arbetar med, vilket stöd som finns och vad eleven gör när grunduppgiften är klar.** Word Play är gjord för att kunna användas både enskilt, i par och gemensamt.

Mer stöd

För elever som behöver mer hjälp kan läraren:

- välja färre ord åt gången
- läsa orden tillsammans före arbetet
- förklara några viktiga ord
- låta eleven arbeta med en kamrat
- börja med ett eller två exempel tillsammans

Målet är att eleven ska komma in i uppgiften och sedan kunna arbeta vidare så självständigt som möjligt.

Grundnivå

De flesta elever kan följa sidans instruktion och arbeta med uppgiften som den är. En kort gemensam start och några minuters kontroll efteråt räcker ofta.

Låt gärna eleverna jämföra några svar i par och prata om ord som varit svåra.

Större utmaning

Elever som snabbt blir klara kan få använda orden på nya sätt. De kan till exempel:

- skriva en mening med två eller tre ord
- förklara ett ord på engelska
- hitta fler ord inom samma tema
- göra en egen Scramble eller Odd one out
- skriva en ledtråd som en kamrat får lösa

När elever arbetar i olika takt

Bestäm gärna en tydlig grunduppgift som alla ska göra. Den som blir klar tidigt går sedan vidare med en enkel fortsättningsuppgift.

Det viktigaste är inte hur många sidor eleven hinner. Målet är att eleven får många tillfällen att **förstå, känna igen, skriva och använda engelska ord.**